

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	ONT	Behandeld	M.C.O. Eussen
Ons kenmerk	2020/23651	Telefoon	+31 6 432 438 66
Uw kenmerk	-	Maastricht	9 juni 2020
Bijlage(n)	18	Verzonden	11 juni 2020

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen.

Van het lid : mevrouw M. Jenneskens, de heer J. Kuntzelaers, mevrouw T. Jetten, mevrouw A.M. Fischer-Otten, mevrouw P. Plusquin, de heer H. Nijskens, de heer R. Franssen, mevrouw M. Werrij-Wetzels

Fractie : D66, PvdA, GroenLinks, 50Plus, Partij voor de Dieren, VVD, Lokaal Limburg, CDA

Inzake : 'Grondspectatie, bomenkap en vriendendiensten – zo krijg je een droomhuis in Limburg' – Ruimte voor Ruimte Limburg

Algemeen

Vooraf melden wij u dat de beantwoording van de vragen logischerwijs veelomvattende informatie naar u toe vergt. Wij hebben er daarom voor gekozen om met een algemene samenvattende inleiding de achtergrond en de huidige stand van zaken te schetsen en om alle informatie als bijlage ter beschikking te stellen of voor u ter inzage te leggen voor zover zij naar de aard vertrouwelijk zijn onder oplegging van geheimhouding.

Ook herhalen wij hier ons aanbod, gedaan in reactie op de vraag van de CDA-fractie over de jaarstukken 2019 (Ruimte voor Ruimte), om spoedig een informatiesessie te beleggen in de commissie FEB met betrekking tot o.a. de inrichting, doelen en de opdracht van Ruimte voor Ruimte.

In onze vergadering van 9 juni 2020 hebben wij besloten om de bijlagen 4 en 8a van bijgaand overzicht onder oplegging van geheimhouding voor Provinciale Staten ter inzage te leggen bij uw Griffie, en wel vanaf 11 juni 2020 tot en met 10 juli 2020. Van deze geheime informatie mag u alleen kennis nemen.

2020/23645

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer: NL08RABO0132575728
Bereikbaar via: Lijn 1 (richting De Heeg)
BIC-code: RABONL2U

Artikel 25, tweede lid van de Provinciewet bepaalt dat op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), geheimhouding kan worden opgelegd door Gedeputeerde Staten ten aanzien van stukken die aan Provinciale Staten en aan leden van Provinciale Staten worden overgelegd. Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege indien sprake is van bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn verstrekt. In voornoemde documenten is informatie over de bedrijfsvoering van een aantal partijen te herleiden. De financiële informatie van diverse bedrijven is beschreven, welke inzicht geeft in de financiële bedrijfsvoering en deze informatie is vertrouwelijk verstrekt in het kader van de totstandkoming van de overeenkomst. Derhalve achten wij het op grond van voornoemd artikel rechtvaardig om dit document onder oplegging van geheimhouding voor u ter inzage te leggen.

Voorts blijft het openbaar maken van informatie achterwege indien het belang daarvan niet opweegt tegen het economische en/of financiële belang van bestuursorganen (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, Wob). In de documenten zijn de financiële belangen van de Provincie Limburg opgenomen, welke bij openbaarmaking alle toekomstige en lopende onderhandelingen zullen benadelen. Derden kunnen immers op grond daarvan hun onderhandelingspositie aanpassen. Daarnaast is sprake van het voorkomen van onevenredig voordeel of nadeel voor de bij de aangelegenheid betrokken personen en/of rechtspersonen. Het is op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g van de Wob onwenselijk als de informatie in de openbaarheid terecht komt, aangezien dit onevenredig nadeel op zou leveren voor de betrokken bedrijven en de Provincie Limburg. Hierdoor zouden immers derden inzicht krijgen in de financiële bedrijfsvoering, onderhandelingspositie en de verdelingen tussen de deelnemers van dit project.

Uw Staten worden tevens verzocht om de oplegging van deze geheimhouding te bekrachtigen als bedoeld in artikel 25, derde lid van de Provinciewet en te bepalen dat de geheimhouding zal voortduren totdat het project Ruimte voor Ruimte is afgerond.

Achtergrond

In september 1999 heeft de toenmalige minister van LNV de Tweede Kamer een integrale aanpak van de mestproblematiek toegezegd. Dat was nodig om in 2003 te kunnen voldoen aan de EG-nitratenrichtlijn. Als onderdeel van het flankerend beleid van de implementatie van deze nitraatrichtlijn is de landelijke regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV) ingezet om ondernemers in de intensieve veehouderij in staat te stellen op een sociaal verantwoorde wijze hun bedrijf te beëindigen en daarmee tevens zoveel mogelijk productierechten uit de markt te nemen. Tegelijkertijd werd daarmee ook beoogd een impuls te geven aan de plattelandsvernieuwing. Op basis van de RBV konden agrariërs die hun intensieve veehouderij beëindigden subsidie krijgen voor het laten doorhalen van dier- en mestrechten bij het Ministerie van LNV (de fosfaatregeling). De RBV is opgezet in samenwerking tussen de (toenmalige) ministeries van VROM en LNV, de provincies Gelderland, Overijssel, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg (de 5 "reconstructieprovincies") en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

De RBV is verdeeld in twee tranches (RBV-1 en RBV-2). In het kader van de eerste tranche konden veehouders van 22 maart tot en met 19 april 2000 (later verlengd tot 19 mei 2000) tegen vergoeding hun varkens- en/of mestproductierechten aanbieden. De regeling gold voor varkens, pluimvee en rundvee. De tweede tranche liep voor deelname van 1 oktober 2001 tot en met 31 oktober 2001.

In de concentratiegebieden (waartoe Noord- en Midden-Limburg ook behoren) konden veehouders deelnemen aan het onderdeel "Ruimte voor Ruimte" van de RBV. Het "Ruimte voor Ruimte"-onderdeel betekende dat een ondernemer, die in het kader van de fosfaatregeling zijn veehouderijbedrijf beëindigde en tevens de betreffende stallen afbrak, voor de sloopkosten en de verloren gegane waarde van deze stallen een subsidie ontving. Voor die "sloopsubsidies" heeft het Rijk geen geld beschikbaar gesteld. Ze zijn gefinancierd vanuit extra woningbouwmogelijkheden (uitgedrukt in 'contingenten') die het Rijk heeft toegekend aan de vijf betrokken provincies. Dit alles is vastgelegd in een bestuurlijk afsprakenkader tussen LNV, VROM, de 5 "reconstructieprovincies" en de VNG van 15 maart 2000 (het "Pact van Brakkenstein"). Het Pact van Brakkenstein is als bijlage bijgevoegd. (bijlage 1).

"Beëindiging van een groot aantal intensieve veehouderijen is dringend gewenst om het mestbeleid te kunnen realiseren. In het kader van het mestbeleid zal vermindering van de veestapel immers leiden tot vermindering van de fosfaatbelasting van de bodem op de zuidelijke en oostelijke zandgronden.

Beëindiging van bedrijven kan worden versneld indien niet alleen een vergoeding wordt verstrekt voor de beëindiging op zich zelf maar ook een vergoeding wordt gegeven voor de sloop van de bijbehorende bedrijfsgebouwen. Sloop van bedrijfsgebouwen zal ook een aanzienlijke bijdrage leveren aan de verbetering van het aanzien en de kwaliteit van het landschap in deze gebieden. Immers, bebouwing van mindere kwaliteit zal uit het landschap verdwijnen."

Pact van Brakkenstein, 15 maart 2000

Binnen het onderdeel "Ruimte voor Ruimte" van het Pact van Brakkenstein voerde de Dienst Regelingen (DR) van het toenmalige ministerie van LNV de afhandeling van de sloopsubsidies uit. De provincies zorgden voor de voorfinanciering van de sloopsubsidies in beide tranches.

In het IPO-overleg (25 mei 2002), dat naar aanleiding van het Pact van Brakkenstein plaatsvond, zijn op basis van de oppervlakte van de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen aan Limburg 1198 compensatiewoningen toegekend voor de RBV-1 en RBV-2 gezamenlijk.

Voor de opkoop van fosfaatrechten (of dier/mestproductierechten) ten behoeve van varkens, kippen of rundvee heeft het Rijk in totaal € 303,6 mln. ter beschikking gesteld. Voor de sloopsubsidie hebben de provincies in totaal € 508,2 mln. gegarandeerd ("Pact van Brakkenstein").

Voor wat betreft Provincie Limburg is het totaal aan sloopsubsidie voor zowel de RBV-1 als de RBV-2 € 55,7 mln. Onderstaand overzicht maakt de verdeling per gemeente in Limburg en per RBV-1 en RBV-2 inzichtelijk.

Sloopvergoedingen per gemeente

Gemeente	RBV I		RBV II		totaal	
	oppervlakte stal (m2)	vergoeding sloop (€ mln.)	oppervlakte stal (m2)	vergoeding sloop (€ mln.)	oppervlakte stal (m2)	vergoeding sloop (€ mln.)
Beesel	3.653	0,3	1.774	0,1	5.427	0,4
Bergen			11.807	1,6	11.807	1,6
Echt-Susteren			2.527	0,3	2.527	0,3
Gennep	1.008	0,1	13.241	1,3	14.249	1,4
Horst aan de Maas	27.085	2,7	52.813	3,6	79.898	6,3
Leudal	46.492	3,5	50.963	5,8	97.455	9,3
Maasgouw	770	0,1		0,0	770	0,1
Nederweert	27.824	2,4	56.418	4,9	84.242	7,3
Peel en Maas	54.054	4,6	43.754	4,3	97.808	8,9
Roerdalen	4.516	0,3	7.048	0,6	11.564	1,0
Roermond	6.969	0,6	952	0,1	7.921	0,7
Venlo	1.057	0,1	4.061	0,3	5.118	0,5
Venray	23.401	2,3	68.109	7,4	91.510	9,6
Weert	21.025	1,8	19.774	2,0	40.799	3,8
TOTAAL gemeenten RvR NML	217.854	18,7	333.241	32,5	551.095	51,1
niet naar gemeenten in te delen	8.453	0,8	24.888	3,9	33.341	4,6
Totaal RBV II resp RBV I	226.307	19,4	358.129	36,3	584.436	55,7

Op verzoek van het toenmalige ministerie van LNV heeft het expertisecentrum LNV in 2005 de RBV geëvalueerd. Dit rapport is op 2 mei 2005 door de toenmalige minister van LNV aangeboden aan de Tweede Kamer (bijlagen 2a en 2b).

De 1^e tranche is volledig afgerond hierover en over de resultaten van de 1^e tranche RBV bent u met onze brief van 25 juli 2009 met bijbehorende bijlage geïnformeerd (bijlagen 2c-2e). De opgave van de 2^e tranche RBV, betreft de Ruimte voor Ruimte-regeling, het terugverdienen van de verstrekte sloopsubsidies door de verkoop van Ruimte voor Ruimte-kavels door Ruimte voor Ruimte BV.

Governance

In de eerste tranche Ruimte voor Ruimte heeft de Provincie Limburg in bestuursovereenkomsten met de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten afgesproken om de financiering van de sloopvergoeding via deze gemeenten te laten verlopen naar rato van de aan de gemeente toegewezen woningcontingenten. De sloopsubsidies in de eerste tranche zijn volledig betaald door de gemeenten.

In de tweede tranche is de Provincie Limburg een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met een private partner (PPS), namelijk Bouwfonds Property Development (BPD), voorheen RABO Vastgoed B.V. en is Ruimte voor Ruimte Limburg B.V. ontstaan. Ruimte voor Ruimte BV/CV heeft de verstrekte sloopsubsidies ad € 36,3 mln. bij de start van de PPS volledig betaald aan de Provincie Limburg. Ruimte voor Ruimte BV/CV is hiervoor leningen aangegaan bij de Nederlandse Waterschapsbank (€ 24 mln., gegarandeerd door de Provincie Limburg) en bij de stille vennoten in de CV, te weten Provincie Limburg Commandiet BV (€ 5 mln., 100% Provincie) en Ontwikkelingsmaatschappij BWBZ BV (€ 5 mln., 100% Bouwfonds Property Development).

Het doel van Ruimte voor Ruimte CV/BV is het terugverdienen van de door de Provincie Limburg in het kader van de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (Pact van Brakkenstein) verstrekte sloopsubsidies en het aflossen van de bovengenoemde schulden.

Kortheidshalve kan gezegd worden dat de verstrekte sloopsubsidies, met toevoeging van waarde, betaald worden door de koper van de kavel in plaats van door de belastingbetaler.

Sinds 1 januari 2019 is Provincie Limburg enig aandeelhouder van Ruimte voor Ruimte (RvR) Limburg Beheer BV, waar derhalve tot 1 januari 2019 Bouwfonds Property Development (BPD), ook 50%-aandeelhouder was. Ruimte voor Ruimte (RvR) Limburg Beheer BV is de beherend vennoot van Ruimte voor Ruimte Limburg C.V. De lening die BPD via Ontwikkelingsmaatschappij BWBZ BV aan Ruimte voor Ruimte (nominaal: € 5 mln.) is daarbij voor één euro overgedragen aan de Provincie Limburg omdat deze lening op dat moment, gelet op het geprognoseerd verlies (in de GREX) oninbaar werd geacht. De betreffende vordering op Ruimte voor Ruimte CV/BV bleef daarbij in stand.

Onderstaande organogrammen (fig. 1 en 2) maken de beschreven relaties inzichtelijk.

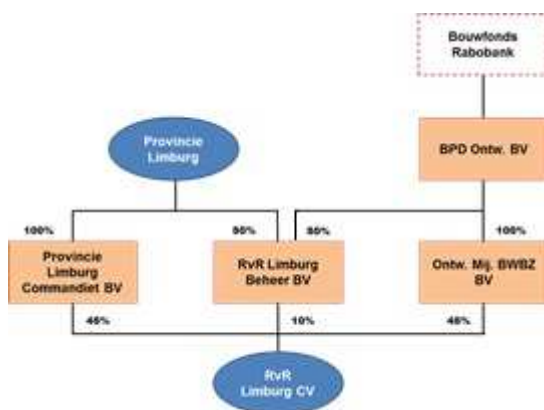

Fig.1. tot en met 31 december 2018

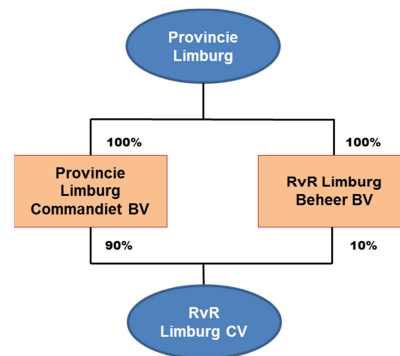

Fig.2. per 1 januari 2019

De keuze voor een PPS (BV/CV construct) in een externe entiteit is ingegeven om een daadkrachtige en bedrijfsmatige invulling van de doelstelling te bewerkstelligen.

Per 1 januari 2019 is de samenwerking met BPD beëindigd en is de provincie Limburg enig aandeelhouder. Provinciale Staten hebben deze beëindiging besproken op 15 juni 2018 en besloten geen wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot het voornemen van Gedeputeerde Staten tot beëindiging van de samenwerking met BPD in de CV en de BV, Statenvoorstel G-18-016, 2018/32029 (bijlage 3a en 3b).

Rollen, Taken en Kaders

De Provincie Limburg heeft een publiekrechtelijke rol vanuit haar publiekrechtelijke taken, zoals bijvoorbeeld in het kader van het omgevingsrecht en het natuur- en landbouwbeleid.

De BV en de CV vinden hun oorsprong in de Samenwerkingsovereenkomst Ruimte voor Ruimte Limburg, op 22 februari 2003 vervangen door Samenwerkingsovereenkomst Ruimte voor Ruimte II Limburg (bijlage 4, ter inzage). De BV is de beherend vennoot van de CV. De Provincie is sinds 1 januari 2019 enig aandeelhouder van de BV. Provincie Limburg Commandiet BV is commanditair vennoot van de CV. Naast de publiekrechtelijke rol en de onderscheidende rollen als aandeelhouder en commanditair vennoot heeft de Provincie Limburg ook de rol van geld- en garantieverstrekker ten aanzien van de externe leningen en garantstellingen.

Verruiming taakstelling

Met de beëindiging van de samenwerking met BPD is door ons College besloten de taakstelling van RvR die in eerst instantie gesteld was voor de 2^e tranche op 785 kavels, te verhogen met 115 kavels (van 785 naar 900 kavels). Daarnaast is RvR de mogelijkheid geboden om meer differentiatie aan te brengen in de woonvormen (aansluitend op behoeften in de markt). Ook is RvR vanaf dat moment de ruimte geboden om duurzaamheidsontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de opwekking van zonne-energie, en/of andere mogelijkheden te realiseren. Over de verruiming van de taakstelling bent u geïnformeerd met onze brief van 20 december 2018 met kenmerk 2018/83046 (bijlage 5a).

“In de huidige situatie waarin de vraag naar woningen voor specifieke doelgroepen aantrekt wensen wij daarom niet meer onverkort vast te houden aan het indertijd berekende aantal van 785 grotere bouw kavels. In het in 2000 met de minister van Landbouw gesloten Pact van Brakkenstein is het aantal te bouwen compensatiewoningen voor Limburg bepaald op 900. Deze 900 willen wij vooralsnog als uitgangspunt hanteren. In overleg met de betreffende gemeenten in Noord- en Midden-Limburg willen we bezien in hoeverre deze willen inspelen op de vraag naar woningen voor specifieke doelgroepen. Professor Brounen, heeft daar in zijn rapport, dat u bijgaand aantreft, een aantal voorstellen gedaan in de vorm van nieuwe actuele woonvormen voor bijvoorbeeld ouderen, huurders en zorgvragers. Daarbij zijn meerdere woningen per 1.000 m2 bouw kavel een optie. Naast de in het voorgaande genoemde diversificatie in woonvormen zijn daarbij voorstellen gedaan om nader te bezien in hoeverre bij Ruimte voor Ruimte ter beschikking zijnde gronden, die niet zijn te benutten voor woningbouw een transitie kunnen krijgen naar maatschappelijk gewenste functies, zoals ruimte voor duurzaamheidsontwikkelingen, bijvoorbeeld energieopwekking.”

20-12-2018 (2018/83046)

Tot de verlenging van de termijn van het project tot 2020-2023 hadden uw Staten al eerder besloten (2012). Dit besluit met kenmerk 2012/39447 is voor de volledigheid ook bijgevoegd (bijlage 5b). Met de mededeling van portefeuillehouder Brugman (2019/81927) en mededeling portefeuillehouder Koopmans (2020/21449) als bijgevoegd (bijlage 5c en 5d) bent u geïnformeerd over de inzet van in het bijzonder provinciale gronden voor de energietransitie en de verkenningen bij andere locaties. Wat betreft de provinciale gronden wordt ingezet op het uitvoeren van 3 pilots waarbij RvR als eerste aanzet is voor het uitvoeren van een verkenning naar de haalbaarheid.

“In de besluitvorming, op 19 juni 2019, hebben GS ruimte geboden aan Ruimte voor Ruimte (RvR) om de mogelijkheid voor zon-PV op provinciale percelen nader te verkennen. Aandachtspunten bij dit onderwerp zijn de condities waaronder RvR gronden van de Provincie overneemt (marktconform in verband met staatssteun-aspecten), eventuele herbestemming gronden na beëindiging energieproject en het tijdig betrekken van de omgeving ten behoeve van maatschappelijk draagvlak.”

Mededeling portefeuillehouder Brugman 2019/81927

“Door de Provincie Limburg als aandeelhouder is aangegeven dat geen onomkeerbare besluiten genomen mogen worden, dat investeringsvoorstellen ter goedkeuring aan de aandeelhouder moeten worden voorgelegd alsook dat de eisen ten aanzien van de toepassing van de zonneladder en draagvlak in de regio van groot belang wordt geacht.”

Mededeling portefeuillehouder Koopmans 2020/21449

Financiering

Ruimte voor Ruimte heeft sinds de beëindiging van de samenwerking met BPD een rekening courant en een senior financiering van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB), welke gegarandeerd is door de Provincie Limburg. Voor de financiering van haar activiteiten heeft Ruimte voor Ruimte per 1-2-2020 deze schuldpositie opgebouwd:

LENING	BEDRAG (€)
achtergestelde lening van Provincie Limburg Commandiet BV (PS 31-8-2001 en 5-7-2002)	4.986.555
achtergestelde lening van Provincie Limburg Commandiet BV verkregen van BPD (PS 15-5-2018)	4.986.555
senior lening van NWB, 100% gegarandeerd door de Provincie Limburg (PS 17-12-2010)	8.000.000
regresvordering van Provincie Limburg (GS 21-2-2020 igv. PS 17-12-2010)	4.000.000
rekening courant krediet van NWB, 100% gegarandeerd door de Provincie Limburg (PS 10-05-2019)	4.700.000
TOTAAL schuld Ruimte voor Ruimte BV/CV	26.673.110

Ruimte voor Ruimte heeft per 1-2-2020 een schuldpositie van € 26,7 mln., waarvoor de Provincie Limburg het volledige risico draagt. Volgens de begroting van Ruimte voor Ruimte ontvangt de Provincie Limburg in 2020 € 604.064 aan vergoedingen voor rente en garantstelling. De vergoedingen voor de rente en garantstelling worden op basis van “Sturing in Samenwerking” marktconform vastgesteld en getoetst op aspecten van staatsteun. De vergoeding wordt hierbij bepaald op basis van de rentetarieven van EURIBOR, EUROIRS-opslag, de kredietwaardigheid van de geldnemer, de gestelde zekerheden en de ontwikkelingen in de vergoeding voor risico (‘spreads’) die waarneembaar zijn op de kapitaalmarkt. Terzijde wordt opgemerkt dat verzoeken van de onderneming om verlaging van de rente en de kosten van de garantstelling, op basis van zakelijke verstandhouding en voorgaande criteria zijn afgewezen.

Exploitatie RvR RBV-2

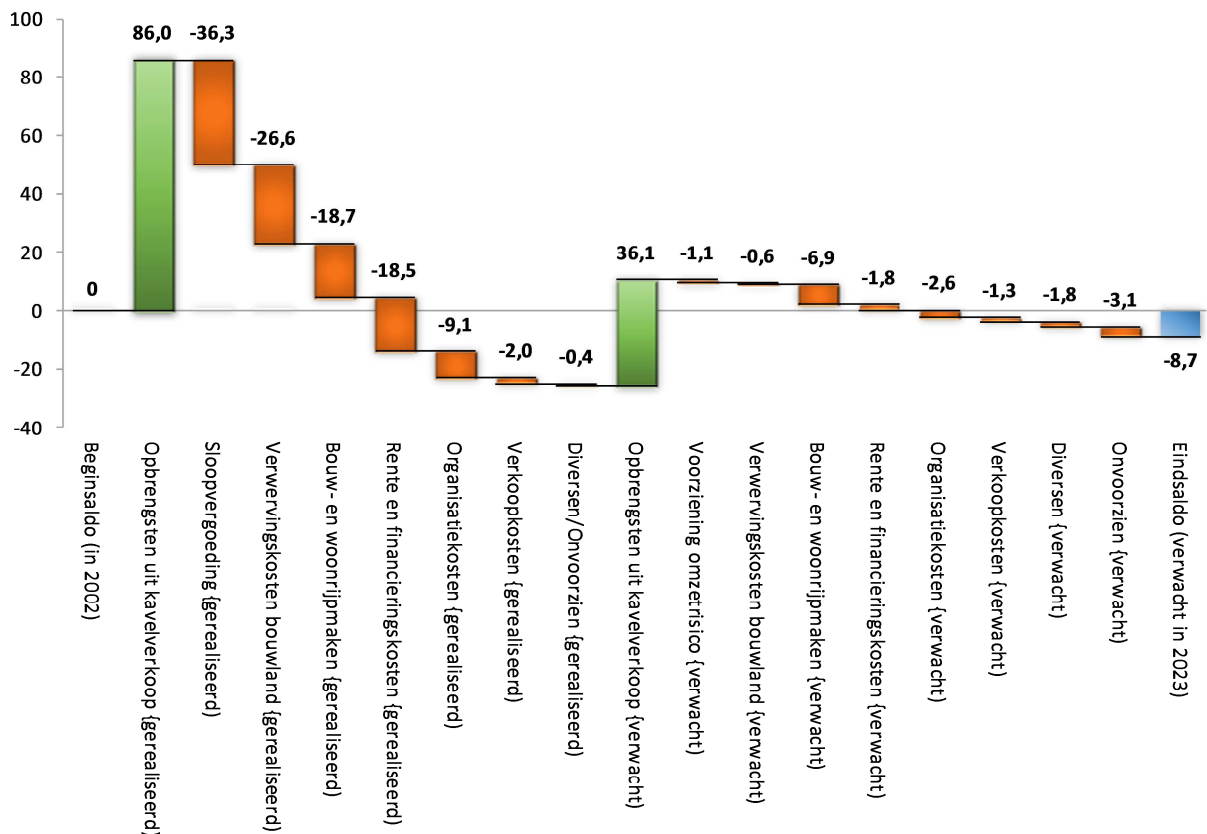
Onderstaand overzicht geeft inzicht in de exploitatie van RvR voor wat betreft de tweede tranche, naar de huidige stand, exclusief de aanvullende taakstelling. Deze stand wordt jaarlijks vastgesteld.

Uit de tabel volgt dat € 93,5 mln. (€ 129,8 -/- € 36,3 mln.) aan geprognoseerde additionele investeringen nodig zijn (geweest) om € 36,3 mln. aan sloopvergoedingen terug te verdienen. Oftewel door een investering van € 129,8 mln. wordt in de huidige GREX € 122 mln. opbrengsten uit kavelverkopen gegenereerd. Dit naast de opbrengsten die voortkomen uit de investeringen die gedaan zijn door de kavelkopers, de milieu-hygiënische winst die behaald is en de kwaliteitsverbetering in het landschap die is bewerkstelligd. Zo komt bijvoorbeeld een belangrijk deel van de totale investeringen, die Ruimte voor Ruimte in de ontwikkeling van kavels steekt, rechtstreeks ten goede aan de Limburgse economie. Wij schatten dit deel op ruim € 106 mln. (zijnde de totale investeringen minus financieringskosten en de post onvoorzien). Als we daarbij als uitgangspunt hanteren dat de 785 kopers bovenop de kavelprijs grofmazig geschat minstens € 300.000 hebben geïnvesteerd of nog zullen investeren in zijn of haar nieuwbouwwoning op de verkregen Ruimte voor Ruimte-kavel, dan kunnen we stellen dat de kavelkopers daar nog eens een additionele € 235 miljoen aan investeringen aan hebben toegevoegd. Bij elkaar opgeteld gaat het dan om een bijdrage van naar schatting € 341 mln. aan de Limburgse economie.

INVESTERINGEN	BEDRAG (€)
Investeringskosten in ontwikkeling kavels (door RvR 2e tranche)	129.752.305
-/- financieringskosten en onvoorzien	-23.510.427
Investeringskosten particuliere woningbouw (785 * € 300.000)	235.500.000
TOTAAL investeringen in Limburgse economie	341.741.878

Exploitatie RvR 2e tranche	GEREALISEERD	VERWACHT	TOTAAL
periode	2002-2019	2020-2023	2002-2023
verkochte kavels	569	216	785
Sloopvergoeding	36.252.486	0	36.252.486
Verwervingskosten bouwland	26.649.622	553.260	27.202.882
Bouw- en woonrijpmaken	18.655.808	6.887.848	25.543.656
Rente en financieringskosten	18.527.638	1.843.279	20.370.917
Organisatiekosten	9.070.048	2.622.750	11.692.798
Verkoopkosten	2.021.662	1.328.789	3.350.451
Diversen	385.792	1.813.813	2.199.605
Onvoorzien	32.658	3.106.852	3.139.510
Investeringskosten	111.595.714	18.156.591	129.752.305
Opbrengsten uit kavelverkoop	86.042.962	36.145.731	122.188.693
Voorziening omzetriscico		-1.089.284	-1.089.284
SALDO opbrengsten en investeringen	-25.552.752	16.899.856	-8.652.896

Resultaat RvR 2019 en verder

In 2019 zijn in totaal 51 kavels verkocht en 30 kavels notarieel geleverd, waarmee in totaal 607 Ruimte voor Ruimte kavels zijn verkocht en 569 kavels notarieel zijn geleverd. De restantopgave bedraagt op basis van de taakstelling van 785, nog 178 kavels te verkopen en 216 te transporteren. Met deze verkoopcijfers heeft RvR voldaan aan hetgeen voor 2019 was begroot en beoogd.

RvR heeft in mei 2020 aangegeven dat zij in 2019 haar resultaat in de GREX heeft verbeterd van € 12,3 mln. negatief naar € 8,7 mln. negatief (op eindwaarde 31-12-2023). In dit negatieve resultaat is een buffer opgenomen van € 4,2 mln. voor mogelijke tegenvallers. Het verdienpotentieel van de uitbreiding van de scope van Ruimte voor Ruimte (115 extra kavels en nieuwe initiatieven) is niet meegerekend in dit resultaat. Indien het negatieve resultaat van € 8,7 mln. blijft betekent dat uiteindelijk in 2023 naar verwachting € 27,6 mln. van de verstrekte sloopsubsidies (RBV-2) zal zijn terugverdiend door RvR.

Het mogelijke verlies van € 8,7 mln. komt voor rekening van de Provincie Limburg, doordat de door haar verstrekte of gegarandeerde schulden van Ruimte voor Ruimte BV door Ruimte voor Ruimte tot een bedrag van € 8,7 mln. niet zullen worden afgelost. In dit verlies wordt gerekend met de volledige aflossing van de schuld van € 5 mln. welke de Provincie Limburg (Commandiet BV) heeft ontvangen van BPD voor € 1,-. Indien deze schuld niet wordt afgelost, levert dat feitelijk geen verlies op voor de Provincie Limburg. Verder heeft de Provincie Limburg een deel van het verlies afgedekt, met een in 2018 ontvangen bijdrage door het Rijk van € 4,4 mln. als afkoop van een eerder toegezegde bijdrage aan een eventueel verlies van Ruimte voor Ruimte.

Daarmee kan op basis van de huidige verwachting (in de GREX) het verwachte verlies van € 8,7 mln. van Ruimte voor Ruimte BV worden omgebogen in een per saldo positief resultaat voor de Provincie Limburg van € 0,7 mln. (= - 8,7 mln. + 5 mln. + 4,4 mln.). Dit nog exclusief de mogelijke opbrengsten van de 115 extra kavels en nieuwe initiatieven.

Voor de thans nog lopende garantstelling voor de lening van de NWB (€ 8 mln.) en de eigen regresvordering (€ 4 mln.) heeft de Provincie Limburg daarnaast nog een bedrag van € 1.722.150 in de Provinciale risicoreserve opgenomen.

Feitelijk is de eindwaarde nu € 8,7 mln. negatief. De dekking van eerdere opbrengsten van Rijk en BPD en de opbrengsten uit de 115 extra kavels en nieuwe initiatieven maken dat het mogelijk is dat RvR ook financieel als positief project kan worden afgesloten. Tegelijkertijd is er nog veel werk aan de winkel.

De organisatie, RvR Limburg Beheer BV

RvR Limburg Beheer BV is zoals vermeld belast met het tot uitvoering brengen van de Ruimte voor Ruimte – taakstelling. De organisatie van de RvR bestond tot aan de beëindiging van de samenwerking met BPD (1 januari 2019) voornamelijk uit medewerkers van Bouwfonds. Sinds de beëindiging van de samenwerking bestaat de organisatie voor een deel uit medewerkers van de Provincie Limburg die op basis van detachering werkzaamheden verrichten voor de BV. De Provincie Limburg heeft in 2019 € 370.555,78 (begroot 2020: € 380.991,32) inkomsten gehad uit deze detacheringen op basis van zakelijke tarieven die dekkend zijn voor de salariskosten van de gedetacheerde medewerkers.

Dit naast de vergoeding die de provincie Limburg ontvangt in 2020 ad € 604.064 aan vergoedingen voor rente en garantstelling.

Rekenkameronderzoek 2010

Op verzoek van Provinciale Staten heeft de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) in 2010 een onderzoek uitgevoerd naar de RvR-regeling. Dit onderzoek is op 5 oktober 2010 afgerond. Het rapport als ook de reactie op het rapport zijn bijgevoegd (bijlage 6a en 6b). Het onderzoek is uitvoerig in PS besproken. Provinciale Staten hebben op 17 december 2010 (P-10-014-1) besloten om de aanbevelingen over te nemen en Gedeputeerde Staten opdracht te verlenen dit verder op te pakken en de Staten te berichten over de wijze waarop invulling is gegeven aan de aanbevelingen. Met onze brief van 12 april 2012 (bijlage 6c) hebben wij u geïnformeerd over de wijze waarop invulling is gegeven aan alle aanbevelingen. Wij beschouwen dit als een markeringspunt.

“Wij hebben de aanbevelingen die voortkomen uit de rapportage van de ZRK verwerkt in ons handelen en menen tevens dat we daarmee ook tegemoet gekomen zijn aan alle bedoelingen die achter deze aanbevelingen staken. Door middel van dit schrijven hebben wij inzichtelijk gemaakt wat onze intentie en beoogde aanpak is, alsmede op welke wijze wij zaken reeds hebben geïmplementeerd. Wij gaan er vanuit dat wij hiermee voorzien in de opdracht zoals PS die op 17 december 2010 aan ons hebben meegegeven.”

GS, 12 april 2012

Vragen Statenfracties

Op 22 mei 2020 zijn in het NRC Handelsblad en in De Limburger publicaties verschenen over Ruimte voor Ruimte Limburg. Deze publicaties zijn aanleiding geweest voor het stellen van schriftelijke vragen. Schriftelijke vragen zijn (gezamenlijk) ontvangen van de fracties D66, PvdA, GroenLinks, 50Plus, Partij voor de Dieren, VVD, Lokaal Limburg en CDA. De vragen worden onderstaand achtereenvolgens beantwoord in deze nota.

Schriftelijke vragen fracties

D66, PvdA, GroenLinks, 50Plus, Partij voor de Dieren, VVD, Lokaal Limburg en CDA

Vraag 1.

Wat is de algehele opvatting van het College van GS over het resultaat van de Ruimte voor Ruimte regeling ten opzichte van de originele doelstelling: het verlagen van dieraantallen, verminderen van de uitstoot van stikstof en fosfaat en het tegengaan van de verrommeling/verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied (“minder stenen, minder varkens”)?

Antwoord.

Het College is van mening dat de regeling een substantiële bijdrage heeft geleverd aan het slopen van de stallen, het verlagen van de dieraantallen, het verminderen van de uitstoot van stikstof en fosfaat en het tegengaan van de verrommeling/verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied (“minder stenen, minder varkens”) en onderschrijft de conclusies zoals deze in 2005, door de toenmalige minister van LNV naar aanleiding van de evaluatie van de RBV en in 2007 door de toenmalige staatssecretaris van het toenmalige ministerie van VROM over de Ruimte voor Ruimte-regeling, aan de Tweede Kamer zijn gerapporteerd. De evaluatie en de rapportage zijn bijgevoegd (bijlagen 2a, 2b en 7).

<u>Provincie</u>	Mestrechten in kilogrammen fosfaat*	Stallensloop in vierkante meters*	Aantal veehouders aantal RBV-deelnemers *	Beschikbare woningen op basis van Pact van Brakkenstein (en later daarop aangepast in IPO overleg)	Gerealiseerde woningen
Limburg	2.864.100 kg	595.400 m2	451	900 (1200)	600
Noord-Brabant	7.408.800 kg	1.751.900 m2	1557	3000 (2296)	1010
Gelderland	3.408.000 kg	515.500 m2	1369	1500 (690)	630
Overijssel	1.167.600 kg	131.400 m2	625	900	?
Utrecht	396.200 kg	22.400 m2	171	200	?
Totale	15.244.700 kg	3.016.600 m2	4173	5286	

Peildatum 01012010

* bron: Ministerie LNV, Directie Kennis , nr. DK006, Oggink en van Vliet, "Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV), Eindevaluatie", april 2005

"In het algemeen kan gesproken worden van een succesvolle regeling. Ongeveer 4500 merendeels kleinere bedrijven heeft aan de regeling deelgenomen. 64% van de verwachte hoeveelheid fosfaat is opgekocht. Hierdoor is het voor 2003 verwachte mestoverschot met 53,5% gedaald. Er is minder bedrijfsoppervlak gesloopt dan verwacht, desalniettemin kan gesproken worden van een substantiële bijdrage aan de ontstening"

Brief, Minister van LNV aan Tweede Kamer, 2 mei 2005

provincie	bedrijven		bedrijven met sloop		oppervlakte afbraak m ²	compensatie woningen niet op kavel	compensatie woningen op kavel	totaal aantal woningen
	totaal	zonder sloop	aantal	aantal				
Utrecht	73	47	26	39 000	55	18	73	
Gelderland ¹	1 372	790	582	615 000	709	127	836	
Limburg	453	102	351	593 000	1167	31	1198	
Noord-Brabant ²	1 620	485	1 135	1 841 000	1 841	0	1 841	
Totaal	3518	1 424	2 094	3 088 000	3 772	176	3 948	
Overijssel ³	626	456	170	129 000	600	0	600	
Totaal 5 provincies	4144	1 880	2 264	3 217 000	4 372	176	4 548	

"De RvR-regeling heeft goed gewerkt. Het heeft gezorgd voor een grotere deelname van agrariërs om definitief te stoppen met hun intensieve veehouderij en daarmee het versneld uit de markt halen van de mestrechten. Bovendien zorgt de sloop van circa 3 200 000 m2 aan stallen voor een vermindering van de verstening in het landelijk gebied. De woningen zijn, of worden in de nabije toekomst gebouwd vooral in of aansluitend aan de bestaande bebouwing, waardoor een extra ruimtelijke kwaliteitswinst wordt geboekt. De RvR-regeling heeft daarmee mede aan de basis gestaan voor de bredere toepassing van de ruimte-voor-ruimte benadering. Hiermee zijn er meer mogelijkheden ontstaan voor functieverandering in het landelijk gebied ten gunste van een vitaal platteland met ruimtelijke kwaliteit."

Brief Staatssecretaris van VROM aan Tweede Kamer, 6 februari 2007

Hierbij merken wij op, dat de Ruimte voor Ruimte-regeling naast de genoemde bijdragen ook een sterk economisch effect op de Limburgse economie heeft.

Zo komt bijvoorbeeld een belangrijk deel van de totale investeringen, die Ruimte voor Ruimte in de ontwikkeling van kavels steekt, rechtstreeks ten goede aan de Limburgse economie. Wij schatten dit deel op ruim € 106 mln. (zijnde de totale investeringen minus financieringskosten en de post onvoorzien).

Als we daarbij als uitgangspunt hanteren dat de 785 kopers bovenop de kavelprijs grofmazig geschat gemiddeld € 300.000 hebben geïnvesteerd of nog zullen investeren in zijn of haar nieuwbouwwoning op de verkregen Ruimte voor Ruimte-kavel, dan kunnen we stellen dat de kavelkopers daar nog eens een additionele € 235 miljoen aan investeringen aan hebben toegevoegd.

Bij elkaar opgeteld gaat het dan om een bijdrage van naar schatting € 341 mln. aan de Limburgse economie. Mede in het licht van daarvan wordt de regeling als positief beoordeeld.

INVESTERINGEN	BEDRAG (€)
Investeringen in ontwikkeling kavels (door RvR 2e tranche)	129.752.305
-/- financieringskosten en onvoorzien	-23.510.427
Investeringen particuliere woningbouw (785 * € 300.000)	235.500.000
TOTAAL investeringen in Limburgse economie	341.741.878

Met de huidige vooruitzichten zijn deze investeringen voor de Provincie Limburg kostenneutraal gerealiseerd, aangezien de RBV-regeling voor de Provincie Limburg volledig betaald is, waarbij de kavelkopers verreweg het grootste aandeel hebben geleverd.

Vraag 2.

In het artikel wordt gesteld dat RvR BV om € 36,3 mln sloopsubsidie terug te verdienen, € 93 mln aan “project- en organisatiekosten” maakte, terwijl budgetneutraliteit bij de aanvang het centrale uitgangspunt was van de RvR-gedachte.

Wat is de opvatting van het College van GS over de gemaakte kosten in relatie tot het behalen van de doelstelling?

Antwoord.

Het College is van mening dat de kosten passen binnen het verdienmodel. Verwezen wordt naar de exploitatie als weergegeven bij de inleiding van deze nota. De terug te verdienen kosten omvatten daarbij niet alleen de organisatiekosten of de sloopkosten maar ook de kosten die nodig zijn om bijv. gronden te verwerven, te ontwikkelen, te verkopen en de bedrijfsactiviteiten te financieren.

Vraag 3.

Kunt u ons een overzicht geven van de organisatie- en operationele kosten van Ruimte voor Ruimte BV, vanaf de start tot en met 2020, uitgesplitst per jaar?

Antwoord.

Ja, de gevraagde gegevens in de meest actuele GREX en de jaarstukken, met het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer van 2010 als markeringspunt, vanaf 2011 zijn voor u ter inzage gelegd (bijlage 8).

Voor wat betreft de cumulatie wordt verwezen naar de exploitatie als weergegeven in de inleiding van deze nota. Als aandeelhouder stelt de Provincie Limburg de jaarstukken vast. In de jaarstukken komen de bedoelde kosten tot uitdrukking. De jaarstukken zijn daarbij voorzien van een accountantsverklaring.

Vraag 4.

Kunt u inzicht bieden in de kosten voor advies en personeel (zowel detachering vanuit de provincie als in dienst van/in opdracht van Ruimte voor Ruimte BV), deze uitsplitsen per opdracht en (rechts)persoon en deze, in het geval van privépersonen vertrouwelijk, ter inzage leggen voor Provinciale Staten?

Antwoord.

In aanvulling op ons antwoord bij vraag 3 en de ter inzage gelegde jaarstukken, merken wij op dat de organisatie van de RvR sinds 2019 (beëindiging samenwerking BPD) onder andere bestaat uit medewerkers van de Provincie die op basis van detachering werkzaamheden verrichten voor de BV. De Provincie heeft in 2019 € 370.555,78 (begroot 2020: € 380.991,32) inkomsten gehad uit deze detacheringen die dekkend zijn voor de salariskosten van de gedetacheerde medewerkers. Ook in 2020 zijn deze opbrengsten voor de provincie voorzien. De vergoeding van de medewerkers is conform CAP (Provincie cao).

Vraag 5.

In het artikel wordt gesteld dat de uitvoering van de Ruimte voor Ruimte-regeling gepaard ging met grootschalige speculatie met grond en partijen daardoor miljoenen euro's konden verdienen aan het opdrijven van prijzen.

Was u op de hoogte van deze grootschalige grondspeculatie? Zo ja, vanaf wanneer? Wat heeft u gedaan om grondspeculatie tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

De suggestie dat sprake was van grootschalige grondspeculatie delen wij niet. Op basis van de door RvR aan ons kenbaar gemaakte gerealiseerde grondkosten en verkoopopbrengsten, zien wij geen aanwijzingen dat deze niet marktconform zijn of waren.

In Nederland is grond schaars en daarom duur. (Rechts)personen kopen in het gehele land daarom (landbouw)grond die waarschijnlijk als bouwgrond gebruikt gaat worden. Ze hopen bij de verkoop dan een hogere prijs te ontvangen. Daarnaast kan de waarde tussen aan- en verkoop stijgen of dalen als gevolg van de doorlooptijd die de totstandkoming van een ontwikkeling kent, o.a. de planologische procedure.

Vraag 6.

In het artikel wordt gesproken over “op een creatieve manier de aanbestedingswetgeving buiten werking stellen”. Via verkoopovereenkomsten worden werkzaamheden die openbaar aanbesteed hadden moeten worden, gegund aan de verkoper van de grond. Ook is niet transparant hoe andere opdrachten verdeeld werden.

Was de provincie op de hoogte van deze handelswijze? Zo ja, vanaf wanneer? Wat heeft de provincie gedaan om meer transparantie te creëren bij het verdelen van opdrachten?

Antwoord.

Wij achten het als Provincie Limburg belangrijk dat conform de geldende kaders gehandeld wordt.

Bij het aangaan van de PPS, zoals ook is verwoord in artikel 26.5 van de Samenwerkingsovereenkomst Ruimte voor Ruimte II Limburg, voor u ter inzage gelegd (bijlage 4), is onderzocht en geconstateerd dat de onderneming niet aanbestedingsplichtig is.

Bij de beëindiging van de samenwerking met BPD heeft een onafhankelijke externe deskundige in opdracht van RvR en op basis van de statutaire doelstelling, de CV-overeenkomst en de feitelijke gegevens die RvR heeft verstrekt over de daadwerkelijke activiteiten van de BV en de positie van de BV op de markt geconcludeerd dat de BV zelf geen aanbestedende dienst is. Dat betekent dat de BV opdrachten voor diensten of leveringen die zij ten behoeve van zichzelf inkoopt niet (Europees) hoeft aan te besteden.

Vraag 7.

Wat was de rol van de provincie en/of het College van GS in relatie tot de transacties van Ruimte voor Ruimte BV? Hoe verhoudt zich deze rol in c.q. betrokkenheid tot het al dan niet volgen van de aanbestedingswetgeving?

Antwoord.

Aanvullend op het antwoord op vraag 6 merken wij op dat de Provincie Limburg sinds 1-1-2019 enig aandeelhouder van Ruimte voor Ruimte (RvR) Limburg Beheer BV is. Ruimte voor Ruimte (RvR) Limburg Beheer BV is de beherend vennoot van Ruimte voor Ruimte Limburg C.V. Standpuntbepaling als aandeelhouder gebeurt conform de Provinciewet door GS.

Het kader voor de BV is vastgelegd in de Statuten en de Samenwerkingsovereenkomst. Provincie Limburg ziet in haar rol als aandeelhouder toe op het handelen van de BV en beoordeelt en keurt de besluiten van het statutair bestuur overeenkomstig het kader goed of af.

Vraag 8.

Wat is de mening van het College over de suggestie dat in strijd met de aanbestedingswetgeving is gehandeld?

Antwoord.

Het College is van mening op basis van de Samenwerkingsovereenkomst, de gestelde kaders als ook de opgave zoals wij die ontvangen hebben van de directie van Ruimte voor Ruimte dat niet in strijd met aanbestedingswetgeving is gehandeld.

Vraag 9.

In het krantenartikel komt een voorbeeld aan bod waarin een stuk natuurgebied grenzend aan de Beegderheide door een aannemer aan Ruimte voor Ruimte Limburg wordt verkocht. Ruimte voor Ruimte Limburg kapt het bos, laat de natuurbescherming veranderen in woonbestemming en verkoopt de grond terug aan de aannemer.

Was het deze aannemer zonder Ruimte voor Ruimte Limburg ook gelukt om de bestemming te wijzigen van natuur naar wonen.

Antwoord.

Op deze vraag kunnen wij uw Staten geen antwoord geven anders dan dat dit de verantwoordelijkheid van de gemeente (in dit geval de voormalige gemeente Heel) betreft om te beoordelen. De gemeente beoordeelt of een ontwikkeling van een locatie vanuit ruimtelijk-planologisch oogpunt aanvaardbaar is en/of daarbij contingenten (in geval geen sprake is van Ruimte voor Ruimte kavels) ingezet worden om een ruimtelijke ontwikkeling waarbij het initiatief afkomstig is van een projectontwikkelaar mogelijk te maken.

Provinciale Staten hebben in oktober 2000 de Partiële Streekplanherziening Noord- en Midden-Limburg Ruimte voor Ruimte vastgesteld. Hierin is onder andere beschreven welke locaties ruimtelijk aanvaardbaar zijn voor de bouw van RvR-woningen. Aan gemeenten is het de taak om via het opstellen van bestemmingsplannen deze Ruimte voor Ruimte-woningen planologisch mogelijk te maken. De Provincie ziet er dan op toe dat die bestemmingsplannen voldoen aan het geldende beleid. Dat is onze wettelijke taak op grond van de Wet ruimtelijke ordening.

Vraag 10.

Hoe verhoudt zich deze handelwijze tot de provinciale rol op het gebied van ruimtelijke ordening, toezicht en natuurbescherming? Kunt u inzicht bieden in hoe in deze specifieke casus is omgegaan met de verschillende rollen van de provincie in relatie tot haar rol van aandeelhouder van Ruimte voor Ruimte Limburg?

Antwoord.

In aanvulling op ons antwoord op vraag 9 en hetgeen in de inleiding van deze nota ten aanzien van de verschillende rollen is geduïd wordt opgemerkt dat de Provincie zich bewust is van de verschillende rollen. In het kader van de ruimtelijke ordening wordt toegezien of ontwikkelingen passen binnen provinciaal beleid.

Getoetst is in deze aan de “Beleidsregel Mitigatie en Compensatie Natuurwaarden” van 2005, thans de “Beleidsregel Natuurcompensatie” 2018, van de Provincie Limburg. Naar aanleiding van deze toets is door de Provincie Limburg, RvR en de Stichting Limburgs Landschap op 23 mei 2007 een compensatieovereenkomst getekend. Op basis daarvan heeft compensatie plaatsgevonden en is deze ook planologisch veiliggesteld. Volledigheidshalve wordt in dit kader tevens verwezen naar het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer van 8-12-2009 inzake Natuurcompensatie Provincie Limburg.

Als aandeelhouder hebben wij bij brief van 19 december 2006 (kenmerk: 2006/57084) goedkeuring verleend aan de samenwerkingsovereenkomst, inclusief de exploitatie- en planschadeovereenkomst. Daarbij is RvR gewezen op het feit dat de afspraken inzake de natuurcompensatie voorafgaand aan de definitieve planologische procedures dienen te zijn vastgelegd.

Vraag 11.

Zijn er meer van deze casussen bekend, of hebben vergelijkbare procedures vaker plaatsgevonden? Zo ja, kunt u een inschatting maken van hoeveel hectaren natuur op deze manier verloren zijn gegaan en daarbij aangeven of het gaat om goudgroene, zilvergroeene of bronsgroene natuur?

Antwoord.

Toetsing vindt plaats aan geldende beleidskaders. De door u genoemde casus voldoet aan de (destijds) geldende beleidskaders.

Vraag 12.

De Zuidelijke Rekenkamer concludeert in 2010 dat 'hoewel PS structureel en uitgebreid zijn geïnformeerd, deze informatie naar de mening van de rekenkamer echter van onvoldoende kwaliteit is en onvoldoende volledig, consistent en begrijpelijk'.

Waarom houden de voortgangsrapportages, waartoe de Staten per motie naar aanleiding van dit onderzoek besluiten, na 2012 op?

Antwoord.

De aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer zijn voor wat betreft de voortgangsrapportages verankerd in het Coalitieakkoord 2011-2015. Op basis hiervan is besloten over het project niet meer afzonderlijk halfjaarlijks te rapporteren maar te rapporteren binnen de reguliere planning- en controlecyclus. Hierover bent u geïnformeerd op 16 februari 2012 met kenmerk 2012/6710 (bijlage 9).

"Bij de oprichting van de Ruimte voor Ruimte CV is besloten aan Provinciale Staten halfjaarlijks te rapporteren inzake de voortgang van het project. Conform het Coalitieakkoord 2011-2015 zal over het betreffende project niet meer afzonderlijk worden gerapporteerd, maar zal dit plaatshebben binnen de regulier planning- en controlecyclus." 2012/6710

Vraag 13.

Deelt u onze mening dat Provinciale Staten tot op dit moment weliswaar over de liquiditeitspositie en financiële resultaten, waaronder de verkoop van kavels van de Ruimte voor Ruimte regeling zijn geïnformeerd, maar dat de algehele reflectie en informatie ten aanzien van de doelstelling het verminderen van stikstof en fosfaat en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied, ontbreekt?

Antwoord.

Nee die mening delen wij niet. We zijn graag bereid u de gevraagde informatie te verstrekken zoals we ook doen in deze beantwoording van uw vragen.

De RBV is als aangegeven in 2 tranches opengesteld. Over de afronding van de 1^e tranche RBV bent u met onze brief van 25 juli 2009 met bijbehorende bijlage geïnformeerd (bijgevoegd 2c, 2d 2e). Voor wat betreft de algehele evaluatie van de RBV wordt verwezen naar de uitgevoerde evaluatie in 2005 als bijgevoegd (bijlage 2a en 2b).

De doelstelling van de huidige 2^e tranche betreft derhalve het via de Ruimte voor Ruimte-regeling terugverdienen van de verstrekte sloopsubsidies door de verkoop van Ruimte voor Ruimte-kavels, derhalve wordt u hierover geïnformeerd.

Vraag 14.

Hoe ziet de Ruimte voor Ruimte regeling er in andere provincies uit? Hoe verhoudt het Limburgse resultaat zich tot dat van andere provincies?

Antwoord.

Alle reconstructieprovincies kenden dezelfde kaderafspraken (Pact van Brakkenstein) en hebben ieder binnen die kaders hun eigen regionale uitwerking gegeven. Wat betreft de Ruimte voor Ruimte-regeling wordt verwezen naar de laatste rapportage, van de toenmalige staatssecretaris van het toenmalige ministerie van VROM van 6 februari 2007(bijlage 7).

provincie	bedrijven totaal	bedrijven zonder sloop	bedrijven met sloop	oppervlakte afbraak m ²	compensatie woningen niet op kavel	compensatie woningen op kavel	totaal aantal woningen
	aantal	aantal	aantal				
Utrecht	73	47	26	39 000	55	18	73
Gelderland ¹	1 372	790	582	615 000	709	127	836
Limburg	453	102	351	593 000	1167	31	1198
Noord-Brabant ²	1 620	485	1 135	1 841 000	1 841	0	1 841
Totaal	3518	1 424	2 094	3 088 000	3 772	176	3 948
Overijssel ³	626	456	170	129 000	600	0	600
Totaal 5 provincies	4144	1 880	2 264	3 217 000	4 372	176	4 548

Brief resultaten provincies, Staatssecretaris van VROM aan de Tweede Kamer, 6 februari 2007

Vraag 15.

Bent u bereid een onafhankelijke beleidsevaluatie uit te laten voeren naar de effectiviteit, efficiëntie en rechtmatigheid van de Ruimte voor Ruimte regeling ten einde hier lering uit te trekking voor nieuwe saneringen en/of het aanvalsplan stikstof?

Antwoord.

Ja hiertoe zijn we bereid. Een dergelijke evaluatie als ook de reeds bekende leerpunten zal ook in landelijke context meerdere doelen kunnen dienen. Zo geeft minister Schouten het stikstofreductieplan vorm in samenwerking met het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen. Wij zullen het uitvoeren van een beleidsevaluatie inbrengen in het eerstvolgende IPO-overleg.

Vraag 16.

Wie heeft tot de verruiming/aanpassing van de opdracht van Ruimte voor Ruimte BV besloten? Wanneer en met welk doel?

Antwoord.

Ons College heeft zoals aangegeven in de toelichting tot de bedoelde verruiming besloten en uw Staten hierover geïnformeerd met onze brief van 20 december 2018 met kenmerk 2018/83046 (bijlage 5a).

“In de huidige situatie waarin de vraag naar woningen voor specifieke doelgroepen aantrekt wensen wij daarom niet meer onverkort vast te houden aan het indertijd berekende aantal van 785 grotere bouwkvavels. In het in 2000 met de minister van Landbouw gesloten Pact van Brakkenstein is het aantal te bouwen compensatiewoningen voor Limburg bepaald op 900. Deze 900 willen wij vooralsnog als uitgangspunt hanteren. In overleg met de betreffende gemeenten in Noord- en Midden-Limburg willen we bezien in hoeverre deze willen inspelen op de vraag naar woningen voor specifieke doelgroepen. Professor Brounen, heeft daar in zijn rapport, dat u bijgaand aantreft, een aantal voorstellen gedaan in de vorm van nieuwe actuele woonvormen voor bijvoorbeeld ouderen, huurders en zorgvragers. Daarbij zijn meerdere woningen per 1.000 m2 bouwkvavel een optie. Naast de in het voorgaande genoemde diversificatie in woonvormen zijn daarbij voorstellen gedaan om nader te bezien in hoeverre bij Ruimte voor Ruimte ter beschikking zijnde gronden, die niet zijn te benutten voor woningbouw een transitie kunnen krijgen naar maatschappelijk gewenste functies, zoals ruimte voor duurzaamheidsontwikkelingen, bijvoorbeeld energieopwekking.”

20-12-2018 (2018/83046)

Tot de verlenging van de termijn van het project tot 2020-2023 hadden uw Staten al eerder besloten (2012). Dit besluit met kenmerk 2012/39447 is voor de volledigheid ook bijgevoegd (bijlage 5b). Met de mededeling van portefeuillehouder Brugman (2019/81927) en mededeling portefeuillehouder Koopmans (2020/21449) als bijgevoegd (bijlage 5c en 5d) bent u geïnformeerd over de inzet van in het bijzonder provinciale gronden voor de energietransitie en de verkenningen bij andere locaties. Wat betreft de provinciale gronden wordt ingezet op het uitvoeren van 3 pilots waarbij RvR als eerste aanzet is voor het uitvoeren van een verkenning naar de haalbaarheid.

“Door de Provincie Limburg als aandeelhouder is aangegeven dat geen onomkeerbare besluiten genomen mogen worden, dat investeringsvoorstellen ter goedkeuring aan de aandeelhouder moeten worden voorgelegd alsook dat de eisen ten aanzien van de toepassing van de zonneladder en draagvlak in de regio van groot belang wordt geacht.”

Mededeling portefeuillehouder Koopmans 2020/21449

Vraag 17.

Het initiatief dat onderzocht wordt in Evertsoord betreft een oppervlakte van meer dan 100 hectare. Deelt u onze mening dat een initiatief van dergelijke omvang de term “pilot” voorbijstreeft en er sprake is van een serieus initiatief, dat Ruimte voor Ruimte BV in opdracht van de provincie ontwikkelt? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de besluitvorming door Provinciale Staten?

Antwoord.

Het betreft hier op dit moment een verkenning. Indien sprake is van een solide business case zal besluitvorming aan Provincie Limburg als aandeelhouder ter goedkeuring worden voorgelegd.

Bij de melding van de directie van RvR van hun betrokkenheid bij de locatie Evertsoord is door de Provincie Limburg als aandeelhouder aangegeven dat geen onomkeerbare besluiten genomen mogen worden, dat investeringsvoorstellen ter goedkeuring aan de aandeelhouder moeten worden voorgelegd alsook dat de eisen ten aanzien van de toepassing van de zonneladder en draagvlak in de regio van groot belang wordt geacht.

Aan RvR is de ruimte geboden voor het uitvoeren van verkenningen naar duurzaamheidsontwikkelingen. Evertsoord is dus zo'n verkenning, een mogelijke aanvullende ontwikkeling waar, nadat RvR daartoe een concreter beeld heeft geschetst, een standpunt over kan worden ingenomen. Vergelijkbare verkenningen worden bijvoorbeeld momenteel uitgevoerd voor de gronden langs de voormalige stortplaats in Montfort, maar ook op gronden in de nabijheid van het vliegveld Maastricht Aachen Airport worden verkenningen uitgevoerd, verkenningen waarvan realisatie op dit moment nog niet zeker is.

Met mededeling van de portefeuillehouder Brugman (2019/81927) als bijgevoegd (bijlage 5c) bent u geïnformeerd over de inzet van in het bijzonder provinciale gronden (3 pilotlocaties) voor de energietransitie.

Vraag 18.

Welke kosten zijn er verbonden aan de onderzoeken van Ruimte voor Ruimte BV? Worden deze gefinancierd vanuit de organisatiekosten van Ruimte voor Ruimte BV, of uit de onderzoeksmiddelen van de Provinciale Energiestrategie?

Antwoord.

De Provincie Limburg heeft in haar rol als aandeelhouder de begroting 2020 van RvR goedgekeurd. Met de goedkeuring heeft de RvR een mandaat om maximaal € 300.000 te investeren in de verkenningen van het onderwerp duurzame energie, welke middelen ook dienen te worden terugverdiend door RvR . Financiering vindt derhalve plaats vanuit de organisatiekosten van RvR.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 24 mei 2020

Betreft: Schriftelijke vragen ex art. 39 RvO inzake 'Grondspectatie, bomenkap en vriendendiensten: zo krijg je een droomhuis in Limburg' - Ruimte voor Ruimte Limburg

Geacht College,

Met verbazing hebben wij kennisgenomen van het artikel 'Grondspectatie, bomenkap en vriendendiensten: zo krijg je een droomhuis in Limburg' d.d. NRC Handelsblad 22 mei 2020. Reeds in oktober 2010 was de Ruimte voor Ruimte regeling aanleiding voor een rapport van de Zuidelijke Rekenkamer, waarin werd geconcludeerd dat de provincie onvoldoende stappen heeft gezet om sturing te geven aan het proces 'door het formuleren van een doelstelling zonder een toereikend instrumentarium om invloed uit te kunnen oefenen op de realisatie van die doelstelling'.

Tien jaar later leiden de conclusies van het onderzoek van NRC en De Limburger opnieuw tot zorgen over Ruimte voor Ruimte in Limburg, de dubbele rol van de provincie als enige aandeelhouder van de BV in relatie tot haar eigen rol op het gebied van ruimtelijke ordening en de sturing op het behalen van de originele doelstelling van de Ruimte voor Ruimte regeling: het krimpen van de veestapel en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en vitaliteit van het buitengebied. Dit leidt tot de volgende vragen:

1. Wat is de algehele opvatting van het College van GS over het resultaat van de Ruimte voor Ruimte regeling ten opzichte van de originele doelstelling: het verlagen van dieraantallen, verminderen van de uitstoot van stikstof en fosfaat en het tegengaan van de verrommeling/verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied ('minder stenen, minder varkens')?

In het artikel wordt gesteld dat Ruimte voor Ruimte BV om 36,3 miljoen euro sloopsubsidie terug te verdienen, 93 miljoen euro aan „project- en organisatiekosten” maakte, terwijl budgetneutraliteit bij aanvang het centrale uitgangspunt was van de RvR-gedachte.

2. Wat is de opvatting van het College van GS over de gemaakte kosten in relatie tot het behalen van de doelstelling?
3. Kunt u ons een overzicht geven van de organisatie- en operationele kosten van Ruimte voor Ruimte BV, vanaf de start tot en met 2020, uitgesplitst per jaar?
4. Kunt u inzicht bieden in de kosten voor advies en personeel (zowel detachering vanuit de provincie als in dienst van/in opdracht van Ruimte voor Ruimte BV), deze uitsplitsen per opdracht en (rechts)persoon en deze, in het geval van privépersonen vertrouwelijk, ter inzage leggen voor Provinciale Staten?

In het artikel wordt gesteld dat de uitvoering van de Ruimte voor Ruimteregeling gepaard ging met grootschalige speculatie met grond en partijen daardoor miljoenen euro's konden verdienen aan het opdrijven van prijzen.

5. Was u op de hoogte van deze grootschalige grondspeculatie? Zo ja, vanaf wanneer? Wat heeft u gedaan om grondspeculatie tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

In het artikel wordt gesproken over “op een creatieve manier de aanbestedingswetgeving buiten werking stellen”. Via verkoopovereenkomsten worden werkzaamheden die openbaar aanbesteed hadden moeten worden, gegund aan de verkoper van de grond. Ook is niet transparant hoe andere opdrachten verdeeld werden.

6. Was de provincie op de hoogte van deze handelswijze? Zo ja, vanaf wanneer? Wat heeft de provincie gedaan om meer transparantie te creëren bij het verdelen van opdrachten?
7. Wat was de rol van de provincie en/of het College van GS in relatie tot de transacties van Ruimte voor Ruimte BV? Hoe verhoudt zich deze rol c.q. betrokkenheid tot het al dan niet volgen van de aanbestedingswetgeving?
8. Wat is de mening van het College over de suggestie dat in strijd met de aanbestedingswetgeving is gehandeld?

In het krantenartikel komt een voorbeeld aan bod waarin een stuk natuurgebied grenzend aan de Beegderheide door een aannemer aan Ruimte voor Ruimte Limburg wordt verkocht. Ruimte voor Ruimte Limburg kapt het bos, laat de natuurbescherming veranderen in woonbestemming en verkoopt de grond terug aan de aannemer.

9. Was het deze aannemer zonder Ruimte voor Ruimte Limburg ook gelukt om de bestemming te wijzigen van natuur naar wonen?
10. Hoe verhoudt zich deze handelswijze tot de provinciale rol op het gebied van ruimtelijke ordening, toezicht en natuurbescherming? Kunt u inzicht bieden in hoe in deze specifieke casus is omgegaan met de verschillende rollen van de provincie in relatie tot haar rol van aandeelhouder van Ruimte voor Ruimte Limburg?

11. Zijn er meer van deze casussen bekend, of hebben vergelijkbare procedures vaker plaatsgevonden? Zo ja, kunt u een inschatting maken van hoeveel hectaren natuur op deze manier verloren zijn gegaan en daarbij aangeven of het gaat om goudgroene, zilvergroene of bronsgroene natuur?

De Zuidelijke Rekenkamer concludeert in 2010 dat 'hoewel PS structureel en uitgebreid zijn geïnformeerd, deze informatie naar de mening van de rekenkamer echter van onvoldoende kwaliteit is en onvoldoende volledig, consistent en begrijpelijk'.

12. Waarom houden de voortgangsrapportages, waartoe de Staten per motie naar aanleiding van dit onderzoek besluiten, na 2012 op?
13. Deelt u onze mening dat Provinciale Staten tot op dit moment weliswaar over de liquiditeitspositie en financiële resultaten, waaronder de verkoop van kavels van de Ruimte voor Ruimte regeling zijn geïnformeerd, maar dat de algehele reflectie en informatie ten aanzien van de doelstelling het verminderen van stikstof en fosfaat en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied, ontbreekt?
14. Hoe ziet de Ruimte voor Ruimte regeling er in andere provincies uit? Hoe verhoudt het Limburgse resultaat zich tot dat van andere provincies?
15. Bent u bereid een onafhankelijke beleidsevaluatie uit te laten voeren naar de effectiviteit, efficiëntie en rechtmatigheid van de Ruimte voor Ruimte regeling ten einde hier lering uit te trekken voor nieuwe saneringen en/of het aanvalsplan stikstof?

In het artikel lezen wij: "De aandeelhouder, het provinciebestuur, heeft de ambities verder opgeschroefd om de verkoop te versnellen. Ruimte voor Ruimte mag naast droomhuizen ook kavels gaan verkopen voor zorgcomplexen, appartementen en zonne-energieparken." In de mededeling portefeuillehouder van gedeputeerde Koopmans d.d. 21 mei wordt naar aanleiding van vragen van Statenlid Van Wageningen over de opdracht aan Ruimte voor Ruimte gesteld dat de provincie sinds 1 januari 2019 de enige aandeelhouder is van Ruimte voor Ruimte Limburg en 'RvR vanaf dat moment de ruimte is geboden om duurzaamheidsontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de opwekking van zonne-energie, en/of andere mogelijkheden te realiseren." In het Statenvoorstel 'Beëindiging samenwerking met Bouwfonds Property Development Ontwikkeling BV in de Ruimte voor Ruimte Limburg C.V. en de Ruimte voor Ruimte Limburg Beheer B.V (G-18-016)' wordt echter op geen enkele manier gesproken over deze ruimte of opdracht aan Ruimte voor Ruimte BV. Behalve in de mededeling portefeuillehouder Brugman (GS2019/81927) over het verkennen mogelijkheden zonneweiden op provinciale gronden, zijn Provinciale Staten, voor zover ons bekend, niet geïnformeerd over deze wijziging in de rol van Ruimte voor Ruimte BV.

16. Wie heeft tot de verruiming/aanpassing van de opdracht van Ruimte voor Ruimte BV besloten? Wanneer en met welk doel?

In de mededeling portefeuillehouder van 21 mei lezen wij dat Ruimte voor Ruimte "3 pilotlocaties gaat onderzoeken en ook buiten de 3 genoemde pilotlocaties de mogelijkheid is geboden om de haalbaarheid van duurzaamheidsontwikkelingen te onderzoeken." Maar: "In de financiële vertaling is nog geen rekening gehouden met de kosten en baten van de aanvullende opgave en/of nieuwe initiatieven. Eén en ander zal zijn beslag pas krijgen zodra hierover meer zekerheid bestaat."

17. Het initiatief dat onderzocht wordt in Evertsoord betreft een oppervlakte van meer dan 100 hectare. Deelt u onze mening dat een initiatief van dergelijke omvang de term 'pilot'

voorbijstreeft en er sprake is van een serieus initiatief, dat Ruimte voor Ruimte BV in opdracht van de provincie ontwikkelt? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de besluitvorming door Provinciale Staten?

18. Welke kosten zijn er verbonden aan de onderzoeken van Ruimte voor Ruimte BV? Worden deze gefinancierd vanuit de organisatiekosten van Ruimte voor Ruimte BV, of uit de onderzoeksmiddelen van de Provinciale Energiestrategie?

We verzoeken u dringend deze vragen te beantwoorden voorafgaand aan de Statenvergadering die start op 12 juni.

D66
Jenneskens

PvdA
Kuntzelaers

GroenLinks
Jetten

50Plus
Fischer-Otten

Partij voor de Dieren
Plusquin

VVD
Nijskens

Lokaal Limburg
Franssen

CDA
Werrij-Wetzels